

"אלפי יהודים בארה"ב ששכחו שהם יהודים, מאז שמחת תורה מחפשים את היהדות"

יו"ר ההסתדרות הציונית העולמית יעקב חגואל בראיון ל"מצב הרוח": "מאז טבח שמחת תורה עלו לישראל מעל 45,000 עולים. ויש עוד כ-100 אלף תיקי עלייה שנפתחו ועוד לא בוצעו". חגי הוברמן, עמ' 30

אלפי יהודים בארה"ב ששכחו שהם יהודים, מאז שמחת תורה מחפשים את היהדות

יו"ר ההסתדרות הציונית
העולמית יעקב חגואל
בראיון ל'מצב הרוח':
"מאז טבח שמחת
תורה עלו לישראל מעל
45,000 עולים. ויש עוד
כ-100 אלף תיקי עלייה
שנפתחו ועוד לא בוצעו"

// חגי הוברמן

בממוצע הזה."

"החיבור לישראל הולך וגדל"

ובכל זאת, הייתי מצפה שבהיקף כזה של אנטישמיות בכל העולם, נראה היקף עלייה הרבה יותר גדול. לא כל כך רואים את זה.

"יש פה באמת אתגר. הבשורה האמיתית היא, שיש עוד כ-100 אלף תיקי עלייה שנפתחו ועוד לא בוצעו. זאת אומרת, ישנה התעניינות אדירה לעלייה ארצה מכל העולם, לא רק מהמזרח, אלא גם מהמערב. יש מספרים ענקיים כרגע באנגליה - מדינה שלא מרובת עולים בדרך כלל."

מה זה מספרים אדירים?

הייתי לפני חודש וחצי ביריד עידוד עלייה בבריטניה. היו שם 1,600 משפחות שבאו להתעניין בעלייה. עד המלחמה היינו רגילים לראות 200-300 משפחות ביריד כזה.

זה נובע בעיקר מאנטישמיות?

לא רק. הדבר הראשון הוא, שבבסיסו של כל יהודי יש רצון לעלות ארצה. אז בוא נסתכל על זה קודם אידיאולוגית. דבר שני - אנטישמיות. דבר שלישי - אנגליה נכבשת על ידי האסלאם. אנחנו רואים הרבה מאוד מראשי הערים שם שהם כבר מוסלמים. יש כאן תהליך שהוא לא פשוט. מצד שני, היהודים יכולים לבחור להגר למדינה אחרת, והם בוחרים לעלות ארצה. צריך להסתכל על המהלך בכבוד הראוי לו."

אז בכל זאת, למה זה שונה מכל שנה אחרת?

"צריך לזכור שטבח שמחת תורה הנורא, גרם גם להתפתחות חיובית בנושא העליה. אנשים מבינים שיש לנו מדינה אחת. אנשים רוצים להיות חלק מהמדינה, דווקא למרות האסון הגדול שהיה כאן. הטבח זעזע את היהודים. בארצות הברית יש היום אפילו סוג של הנחת עבודה, שקוראים לה: היהודים של השמונה באוקטובר. מה זה אומר? אנשים שכבר שכחו שהם יהודים, ולא היו בשום מסגרות, מחפשים עכשיו את היהדות, הן ברמה של בתי כנסת, אירגונים יהודיים, בתי ספר יהודים, גני ילדים, כל מה שקשור לנושא היהודי. וזה מתבטא גם בחיבור לישראל. יש בהחלט תנועת תחייה בראייה הזאת של אנשים רוצים להיות חלק מאיתנו. יש פה איזשהו סוג של ערבות. יש פה סוג של שותפות גורל. השילוב של כל אלו מייצר את הרצון לעלות ארצה. וגם אצל מי שלא

תנואל (ראשון מימין) בשירת התקווה בקבלת פני העולים בנתב"ג לפני כחודש. עם שר העליה והקליטה אופיר סופר ויושב ראש הסוכנות היהודית אלוף (מיל') דורון אלמוג. צילם: יצחק הילדסהימר

פשוט מחמם את הלב לראות שבעת הזאת, אנשים קיבלו כאלה החלטות מדהימות.

"מאז טבח שמחת תורה עלו לישראל מעל 45 אלף עולים" מציין חגואל. "זה אמנם לא הממוצע השנתי, כי אנחנו מדברים פה על שנתיים. זה הרבה פחות. אבל צריך לזכור יש פה מלחמה. אנשים מגיעים לכאן כשעפים פה טילים, מהצפון או מהדרום או מהמזרח. ולמרות שאנחנו במצב מלחמה הגיעו בתקופה הזאת 45 אלף עולים. זה מספר מדהים לכל הדעות. הממוצע בדרך כלל הוא סביב 25 או 26 או 27 אלף בשנה. אז אנחנו כמעט עומדים

לפני כחודש, בכ"ט בסיוון, 25 ביוני, יממה לאחר הפסקת האש עם איראן, הגיעו לארץ כ-110 עולים חדשים, כדי לבנות כאן את ביתם ועתידם. רוב העולים הגיעו בטיסה של חברת אל על מרחבי צרפת, ועוד מספר עולים הגיעו ממדינות כמו בריטניה, ספרד והולנד.

בין מקבלי פניהם היו שר העלייה והקליטה אופיר סופר, ואיתו יו"ר הסוכנות היהודית אלוף (מיל') דורון אלמוג, ויו"ר ההסתדרות הציונית העולמית יעקב חגואל. (ידיעה מפורטת על כך פירסם כתבנו יצחק הילדסהימר, בגיליון 841).

נושא העליה הוא אחד הנושאים המרכזיים שחגואל עוסק בו - ביתר שאת מאז פרוץ מלחמת שמחת תורה. הוא מתקשה להסתיר את התרגשותו כשהוא מדבר על הנושא. "קיבלנו שתי טיסות מצרפת בחודש האחרון. הטיסה שהגיעה

למחרת הפסקת האש עם איראן היתה מאד מרגשת. אמרתי להם בנתב"ג: 'בזמן שאנחנו קיבלנו טילים על הראש, אתם ארוזתם את המזוודות שלכם, כדי להגיע למקום מוכה טילים'. זה באמת היה מאוד מאוד מרגש.

"תראה, העלייה בסוף היא דבר חשוב, אבל בטח בתקופה הזאת זה חשוב גם לנו כישראלים. זה גם מנוע צמיחה כלכלי, אבל זה בהחלט גם רוח גבית אמיתית לכל נושא הרוח כאן בארץ. חשוב לראות גם את המאפיין של העלייה הזו - משפחות צעירות. אתה רואה זוגות צעירים עם עגלות, עם ילדים.

מקבל פני עולים חדשים בנתב"ג לפני מספר שבועות. צילום: דוברות

”

אמרתי לעולים בנתב"ג:
בזמן שאנחנו קיבלנו טילים
על הראש, אתם ארוזתם
את המזוודות שלכם, כדי
להגיע למקום מוכה טילים"

עולה, אנחנו רואים שהחיבור לישראל הולך וגדל".
בארה"ב, זה תופעה? אתה רואה את זה במספרים גדולים, שיהודים פתאום מחפשים את היהדות?
"אני לא מכיר את המספרים, אבל אני בהחלט יודע שזו תופעה. אלפים רבים של אנשים. שלא תהיה אי הבנה: אנחנו לא מדברים פה על קורס

ליד בית שנהרס בבת ים מטיל איראני. צילום: דוברות

לא מספיק מתייחסים למרכיב הזמן

דיברנו על טבח שמחת תורה. אתם מעורבים גם בנושא שיקום הקהילות מהעוטף?
"בהחלט! אנחנו בספטמבר האחרון סיימנו לבנות שבע שכונות לשבעה קיבוצים, שאי אפשר לחזור אליהם, כמו בארי וכפר עזה. השכונות האלה נבנו כשכונות לקיבוצים אחרים, באזור הדרום שהם לא ליד העוטף, שבו כרגע יש 900 משפחות, עם כל מה שקשור למוסדות, חדר אוכל, וכל מה שקשור לעניינים של קיבוץ, כדי לשמר את חיי הקהילה של הקהילות הנפלאות האלה, שנאלצו להתגורר לאורך שנה בבתי מלון. אנחנו רואים בזה משימה לאומית מן המעלה הראשונה. אנחנו עושים אותה כמובן ביחד עם ממשלת ישראל".

”

בבסיסו של כל יהודי יש רצון לעלות ארצה. היהודים יכולים לבחור להגר למדינה אחרת, והם בוחרים לעלות לישראל

מתי הם יחזרו ליישובים שלהם?
"כרגע מתחילה העבודה בקיבוצים עצמם. זה ייקח להערכתנו בין שנתיים לארבע שנים עד שהם יסיימו, ועד אז, הם חיים בתוך השכונות האלה".
עם יד על הלב, האם הממשלה פועלת בצורה נכונה

בית"ר. הוא הקים את סניף התנועה בערד. בסוף התיכון יצא לשנת שירות בעיר אופקים, והתגייס לנח"ל לגרעין נח"ל של בית"ר, ששירת בהיאחזות אלישע ליד יריחו, אבל משק היעד שלו היה דווקא קיבוץ של התק"ם - משגב עם על גבול לבנון.

אחרי שהשתחרר, בשנת תשנ"ג, 1993, שירת במילואים במשך השנים במסגרת אוגדת עזה. בבית"ר הכיר גם את תחיה אשתו שריקזה את סניף 'מעלה שומרון' בשומרון. לזוג ארבעה ילדים ושני נכדים. כיום הם גרים בנתניה.

שינוי נוסף שעבר עליו אחרי צבא: הוא הפך לבעל תשובה, והתחיל לקיים מצוות. "בסוף השירות הצבאי שלי, חיפשתי את עצמי כמו כל אחד אחר, ומצאתי את עצמי. לא היה איזה טריגר מיוחד. התחלתי ללמוד, לקרוא דברים, לראות וללמוד, ושם אני נמצא".

בשנת תשע"א 2010, נבחר חגואל לתפקיד ראש המחלקה לפעילות בישראל ולמאבק באנטישמיות בהסתדרות הציונית העולמית, בקונגרס הציוני ה-101.

בין השנים 2015 ל-2020 כיהן כסגן ומ"מ יו"ר ההסתדרות הציונית העולמית. ב-22 באוקטובר 2020, במסגרת הקונגרס הציוני ה-102, נבחר חגואל לכהן כיו"ר ההסתדרות הציונית העולמית - יו"ר ההנהלה הציונית. הוא יושב למעשה על כסאו של בנימין זאב הרצל, מייסד ההסתדרות הציונית העולמית.

בכ"ח בתמוז ה'תשפ"א, 7 ביולי 2021, נבחר חגואל על ידי הנהלת הסוכנות היהודית לכהן כיו"ר בפועל של הסוכנות היהודית. את המינוי קיבל עם סיום תפקידו של יצחק הרצוג כיו"ר וכניסתו לתפקיד נשיא מדינת ישראל. חגואל כיהן בתפקיד זה עד כניסתו של דורון אלמוג לתפקיד ב-21 באוגוסט 2022.

חזרה בתשובה. אבל אלו אנשים שאומרים: 'וואו, העול הזה קרה לעם שלנו. אנחנו שם, אנחנו חלק מזה. בואו נראה איפה אנחנו בתוך הסיפור'."

בניו יורק אנחנו רואים מועמד מוסלמי אנטי ישראלי לראש העירייה. זה ישפיע על היהודים שם? "לצערנו, זה כרגע הכיוון. אנחנו מייחלים ומקווים שזה לא יקרה, כי יש שם עוד מועמדים. אבל בהחלט, המועמד של הדמוקרטים שם הוא מוסלמי, איש BSD אמיתי, שמצהיר את זה על עצמו. זה מאוד מדאיג אותנו. אני מקווה שגם אחינו

”

הייתי לפני חודש וחצי ביריד עידוד עלייה בבריטניה. היו שם 1600 משפחו שבאו להתעניין בעלייה. עד המלחמה היינו רגילים לראות 200-300 משפחות ביריד כזה"

היהודים יתפכחו שם ולא יצביעו בצורה אוטומטית לדמוקרטים - מה שהם נוהגים לעשות. ובמקרה הזה, זה משהו שהוא באמת יכול להיות כבייה לדורות, כי ניו יורק זו העיר שיש בה הכי הרבה יהודים בעולם. אנחנו מקווים שהם יידעו להצביע גם מה טוב ליהודים, ולא רק בעניינים אחרים."

מה שלא תמיד היה. כי ראינו הרבה הצבעות אצל היהודים שם שהישראליות כבר פחות מעניינת אותם. הם יותר מתעסקים עם ליברליות וזכויות אדם. "אתה צודק, אבל פה זה לא ישראליות. פה זה החינוך של הילדים שלהם, זה הרחובות שלהם, זה לא ישראל".

איזה עוד מקומות אתה רואה בעולם, שיש שם פוטנציאל עלייה?

"המגמה היא מגמה עולמית כרגע. בצרפת אנחנו רואים את זה ביתר שאת, באנגליה יתר שאת. אבל ישנה גם התעניינות ממקומות אחרים. יש חוט שני שעובר בין כל הדברים האלה, שזה באמת משהו שהוא כלל-עולמי. גם ארצות הברית - כמובן לא במספרים גדולים לצערנו ביחס לכמות האוכלוסייה שם, אבל בהחלט ישנה התעניינות יותר מכל תקופה אחרת."

שמירת מצוות אחרי הצבא

יעקב חגואל נולד בדרום תל אביב בחודש שבט תשל"א, בכור מבין שלושה לאב שף קונדיטור ואם עוזרת גננת. שניהם צברים. הורי האב עלו בשנות ה-30 מיוון. עיירתם, קוואלה, הושמדה כלי בשואה. הורי אמו הגיעו לארץ מפולין ורומניה כפליטי שואה. הילדות התל אביבית הגיעה לקיצה בסוף כיתה א' כשההורים החליטו 'לעשות ציונות' ולהתיישב בערד. ערד בתקופת בייגה שוחט כראש העיר נחשבה עיר אדומה, מפא"ניקית. אבל חגואל, שגדל על סיפורי הסבתא האמיתית על העזרה לעצורי לח"י ואצ"ל - היא גרה מעל בית המעצר הבריטי - האמין בשלמות הארץ והצטרף לנוער

הצעירה, ואנחנו עושים הרבה גם בנושא מרכיבי הביטחון, וגם בנושא התכנון, וגם בכל הנושאים שעוסקים בהתיישבות בכל ארץ ישראל, וגם ביהודה ושומרון".

והתקציב מספיק לכל המשימות?

"ב"ה בשנתיים-שלוש האחרונות, התקציב של החטיבה הוא תקציב גדול מאוד וראוי מאוד".

שמספיק גם לגליל, גם לנגב, וגם ליהודה ושומרון? "התשובה היא כן".

עוד יש היום בכלל גרעיני התיישבות?

"בהחלט, בהחלט! אנחנו גם עוסקים היום, לא רק ביהודה ושומרון, גם בכל מה שקשור בבקעת ערד, בהקמת יישובים".

הישג בבחירות לליכוד העולמי

ביום שלישי שעבר, רשם חגואל הישג משמעותי בבחירות לוועידת הליכוד העולמי. הרשימה בראשותו זכתה ב-24% מהקולות בישראל שהביאה אותה אמנם למקום השלישי, אבל יחד עם 50% נציגי הליכוד בחו"ל, הוא בהחלט עשוי להיבחר ליו"ר הליכוד העולמי בוועידת הליכוד העולמי שתתקיים ב-14 באוגוסט. גם מיקי זוהר קיבל 24%, דוד ביטן קיבל 25%. "אני מעריך שבקרב 50% מצביעי הליכוד בחו"ל רובם יתמכו בי". המרכז בחר בערך 100 צעירים ישראלים, שיהיו הנציגים של ישראל בוועידה של הליכוד העולמי. הם מצטרפים ל-100 צעירים חו"לניקים. ביחד יהיו כ-200 צעירים, שהם הגוף הבוחר. זו המסגרת בה יתקיימו הבחירות.

ח"כ ביטן שקיבל יותר אחוזים ממך וממיקי זוהר כבר חוגג את נצחונו.

"יש לו חודש לחגוג, עד לקיום הוועידה, שאחריה אני אחגוג בעזרת ה'".

משליך זר לים במקום הטבעת הספינה אלטלנה. צילם: חגי הוברמן

”

בנושא שיקום היישובים,
הזמן עובד לרעתנו. היה
צריך לעשות את הדברים
הרבה יותר מהר

לשיקום, להחזיר אותם?

"אני חושב שהממשלה פועלת בצורה נכונה, אבל הזמן עובד לרעתנו. זה לא שלא עושים. אבל היה צריך לעשות את הדברים הרבה יותר מהר. צריך שהדברים יהיו ביתר שאת, יותר מהר.

"בצפון, לצערנו, זה עוד פחות טוב. דווקא בדרום, כמו שאמרנו, יש את מנהלת תקומה, ואנחנו בהסתדרות הציונית העולמית עובדים הרבה ביחד עם מנהלת תקומה, בכובע שלנו של החטיבה להתיישבות. בצפון, האתגר יותר גדול, ויש בהחלט צורך להשקיע שם. והזמן שם הוא באמת מרכיב שלא מספיק מתייחסים אליו".

עד כמה אתם מעורבים בכל נושא החוות ביהודה ושומרון?

"אנחנו עוסקים מאוד בכל נושא ההתיישבות